

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA

PERIÒDICH SATÍRICH

HUMORÍSTICH, ILUSTRAT Y LITERARI

DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOYS CADA SEMANA

10 cèntims cada número per tot Espanya

Números atrasats 20 cèntims

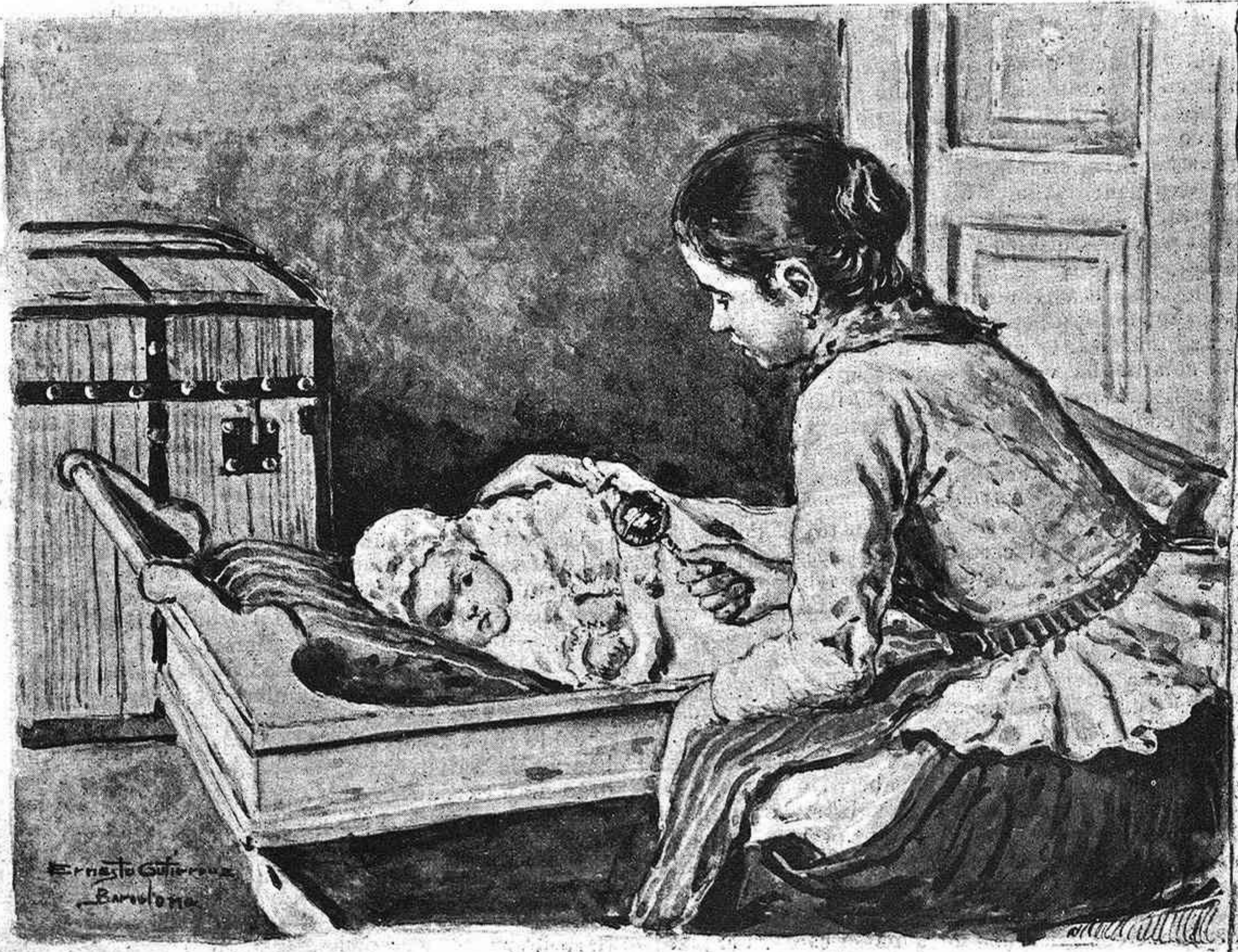
ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fera de Barcelona, cada trimestre, Espanya, 3 pessetas.
Cuba y Puerto-Rico, 4.—Extranger, 5

CONSOLANT AL MENUT

—Diu que s' ha acabat la guerra
y la pau s' ha firmat ja:

no ploris, ninón, no ploris!
jara 'l papá tornarà!

CRONICA

LA RECEPTE DEL GAS

Tots los vehins de Barcelona que gastan gas—qu' en aquesta ciutat son moltíssims—estich segur que s' haurán quedat com qui veu llumanetas al rebre l' compte de qualsevol de las dos empresas que 'ns dispensan l' obsequi d' *iluminarnos* corresponent al passat mes de juliol.

Lo mateix l' una que l' altra, que ja fins ara s' havían distingit en servir un fluit molt dolent, de resplandors de flama de teya, competeixen avuy en contarlo car.

De lo qual resulta que en l' actualitat tothom fa mala cara: els metxeros quan els encenen y 'ls consumidors quan reben el compte.

Una mestressa de casa 'm deya aquest día.

—Cregui que no sé pas ahont anirém á parar ab aquesta manera d' encarir-se tot. ¿Sab quant me costava 'l gas durant l' hivern? De nou á deu pessetas mensuals. ¿Sab quant m' ha costat aquest últim mes? ¡Quinze pessetas y pico!... Y aixó que 'ns trobém en l' estació dels días llarchs. Y no será perque no posi la clau de pas á mitja racció, y perque no abaixi tots els metxeros, de tal manera que devegadas no fan mes llum que las cucas de Sant Joan. Pero per lo vist res hi val. ¡Quinze pessetas y pico! ¡Estich horrorisada!

D' exclamacions per aquest istil ne sentirán á totes las casas ahont s' usa 'l gas del alumbrat, de manera qu' es molt fácil que torném á n' aquell temps en que quan un amo de casa veyia un llum encés en una estancia ó aposento ahont n' hi havia un altre, deya sense poderse contenir:—Apaguéu aquest lladre!

* *

Naturalment que lo que succeheix s' explica tenint en compte l' avís que á son degut temps varen publicar las empresas en los periódichs, participant als consumidors que 'l gas sofriria un augment de alguns céntims, en rahó del augment de preu que havia experimentat lo carbó de pedra al declararse la guerra, y ab un segon augment en rahó del impost votat per las Corts en l' última legislatura, á causa també de la guerra.

Las empresas, donchs, podrán dir:—Si ara 's queixan, no será perque no 'ls haguessim avisat.

Es molt cert. L' avís va venir á son degut temps... y 'l compte ha vingut á son degut temps també á donarli una forma práctica y tangible. A lo menos avuy coneix tothom l' alcans contant y sonant de aquell avís.

Y no hi ha mes cera que la que crema. Es á dir, cera no: no hi ha mes gas.

¡La guerra!... Sols la guerra 'n té la culpa. La guerra encareix el carbó... pero encareix també 'l cock y tots los productes que las fábricas de gas obtenen de la destilació de la hulla, mes per lo vist aixó es compte d' ellas y no dels consumidors. La guerra además aumenta 'ls tributs.

¡Ditxosa guerra!... ¡Quí havia de figurarse que 'ls Estats Units al final de una centuria anomenada 'l *sigle de las llums*, ens deixarian á las foscas!

Pero la guerra s' ha acabat, ó á lo menos aixís ho asseguran els que ho poden saber. No obstant, es precís ferse cárrech de que si subsisteix l' augment en lo preu del gas es senzillament perque 'ls espanyols no 'ns entusiasmem massa. Podríam decidirnos á fer grans lluminarias en celebració de una pau tan honrosa com la que s' ha firmat, y francament, ens costarian una mica massa caras. Per aixó,

per evitar que traguém los peus de rotllo se mantenen y 's mantindrán durant molt temps los aumentos en lo preu del consum del gas.

* *

L' Avi Destí s' ha empenyat en corretjirnos, á veure si de un poble tan plé de vicis y ressabis com el nostre 'n fa un poble corrent y ben educat.

De moment ens castiga fentnos anar al llit sense sopar y á las foscas, com á la quitxalleta que no fa bondat.

Y naturalment, las empresas de gas s' han posat á la entera disposició del Avi Destí, animadas del desitj de que la correcció que se 'ns imposi resulti lo mes eficas possible.

De que aném al llit sense sopar se 'n encarrega 'l govern: de que hi aném á las foscas se 'n encarregan ellas.

Perque no sé si saben—y ab aixó veuran si 'n som de culpables, sobre tot els barcelonins—que si s' haguessin cumplert puntualment las condiciones del contracte de concessió de la fábrica de gas Lebon, avuy aquesta seria propia de la ciutat, ab lo qual l' alumbrat públich no 'ns costaria un quarto y 'l servey particular podría prestarse á uns preus baratissims, conforme 's presta en las principals ciutats del extranger.

Pero quan la concessió tocava al seu terme, *va ferse un arreglo* ab aquella empresa, en virtut del qual la fábrica que havia de ser de Barcelona, va tornar á ser de Mr. Lebon perpétuament, adquirint ab ella 'l dret de fastidiar perpétuament també al públich pagano.

Trátechs y negocis dels senyors de la Casa Gran que han de recaure sempre en dany y perjudici dels vehins de Barcelona. Per aixó, per no confiar á gent conforme la gestió dels seus interessos, vé l' Avi Destí y 'ns castiga.

* *

Al extranger no 's veuen semblants escándols.

Tinch á la vista un extracte de las condiciones que regeixen á Lyon, ahont fa poch temps va prorrogarse lo contracte del suministro del gas, y per ellas veuran las inmensas ventatjas obtingudas per aquella corporació municipal.

La prórroga s' ha fet per quaranta anys.

Durant aquest temps l' empresa proporcionarà al Ajuntament las següents ventatjas:

Primera: Li satisfará anualment la suma de 200,000 franchs.

Segona: Li obonará un 10 per cent de la cantitat total á que asciendeixi la venta de gas al públich.

Tercera: Li suministrará tot lo fluit que necessiti pels seus serveys, al preu de 10 céntims lo metro cúbich.

Calculin ara la suma que tot aixó representa. Si no equival al suministro gratuhit de tot lo gas que consumi l' ajuntament pels seus usos y per l' alumbrat dels carrers ben poch se n' hi deu faltar.

Algú dirá:—Pera poder satisfacer tantas cargas, l' empresa de una part ó altra ha de treure 'ls recursos. Los consumidors particulars pagarán la festa.

No, senyors: res de aixó.

En lo mateix contracte s' han fixat los preus que haurán de satisfacer, y aquests son módichs. No podrán may excedir de vint céntims metro, durant los vuit anys primers, y en los trenta dos restants, cada metro cúbich costará quinze céntims. En lo gas destinat á usos industrials s' hi introduheix una baixa de un 20 per cent.

Lo que 's fa á Lyon, diguin: ¿no podría ferse á Barcelona?

Allá 'l gas no ha de temer la compe-
tencia de cap rival, ni de la mateixa
llum eléctrica.

Aquí, en cambi, ja veurán com dintre
de poch li farán la pols, hasta l'antigua
llumanera y 'ls llumets de ganxo.

P. DEL O.

MEMENTO

Instantánea

En la mar d'aquesta vida
hi he perdut vela y timó;
la nau marxa á la ventura
ab perill d'anar á fons,

Ay d'aquell que ab fé t'estimi,
malestruch de qui, com jo,
s'abruseixi 'l cor y l'ànima
en lo foch de ton amor!...

J. BAUCELLS PRAT.

OBERTURA DE LA CASSA

Lo senyor Martí está escribint una
carta á un amich seu de Campflayrós.
En aquell moment entra al despaig
la seva senyora.

—Martí, surt; hi ha un senyor que t'
demana.

L'home, sense pensar bé ni mal, s'
encamina al recibidor, deixant la carta
comensada sobre l'escriptori.

La senyora Pepa, per natural curio-
sitat, hi dona una mirada.

—¿Una carta? ¿A qui déu escriure?
S'hi ajup y llegeix:

«Diumenje pujo á fer alló que jo 'n
dich anar á cassar. Vés de tenirme pre-
paradas mitja dotzena de perdús ben
macas. Mentres sigan frescas y de bon
tamanyo, pots allargarte fins á pagarne
dugas pessetas de cada una...»

—¡Hola, hola!—fa la senyora Pepa
aguantantse 'l riure:—¡ja volia dir jo
que un tirador com ell tingués tanta
punteria! Sis perdús á dugas pessetas...
¡Miréu si n'es de viu el meu maridet!—

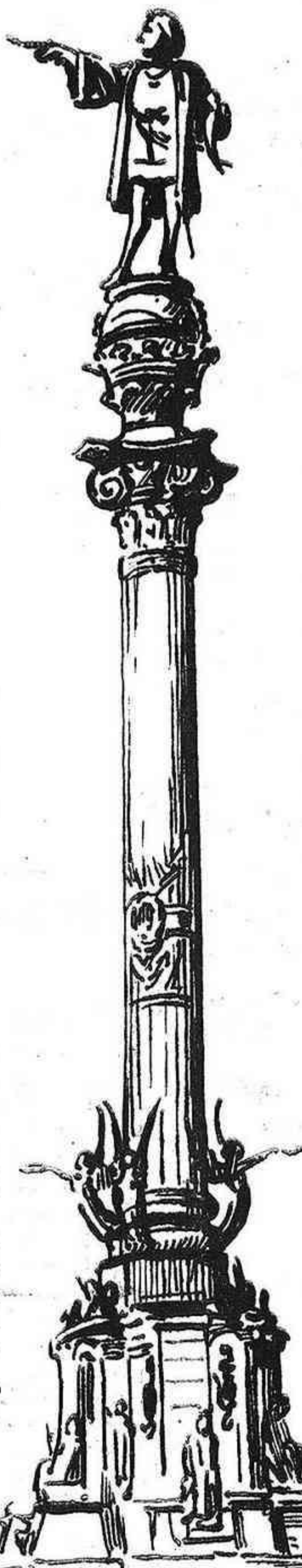
Y surt silenciosament del despaig,
avants que 'l senyor
Martí hi torni.

**

Tot dinant:

—¿Sabs, Pepa, que
tinch pensat per diu-
menje?

¡PROU COLON!

—Alguna calaverada!...

—Vull anar á cassar. La tempora-
da ja está oberta y diu que aquest
any hi ha moltes perdús.

—¿Moltas?... Si no me 'n portas
una per mostra... t'esgarrapo.

—Me sembla que no dech pas ha-
ver sortit may que no te n'haja dut
un parell...

—¿Ahónt hi vas á cassar?

—A Campflayrós; un poblet molt
bonich, ab uns boscos mes fres-
cos!...

La senyora Pepa, ab molta natu-
ralitat:

—Frescos y plens de perdús.

Ell, amoscantse una mica:

—¿Que no ho creus? Te 'n portaré
mitja dotzena.

—¿M'ho promets?

—Casi casi m'atreveixo á jurar-
t'ho. L'arma que ara tinch es bona,
y al poble hi ha un amich que 'm dei-
xará un parell de gossos de primera.
Avuy hi he escrit.

—¿A Campflayrós?... No ho sa-
bia.

Lo dinar va acabantse, tot parlant
de la cassa, dels boscos de Camp-
flayrós y de las sis perdús que 'l se-
nyor Martí n'ha de portar.

**

La vigilia:

—Pepa, demá es el día. ¿M'ho
tindrás tot á punt?

—¿Qué se t'ha d'amanir? Ja no
me 'n recordo. ¡Fa tant temps que
no has sortit!

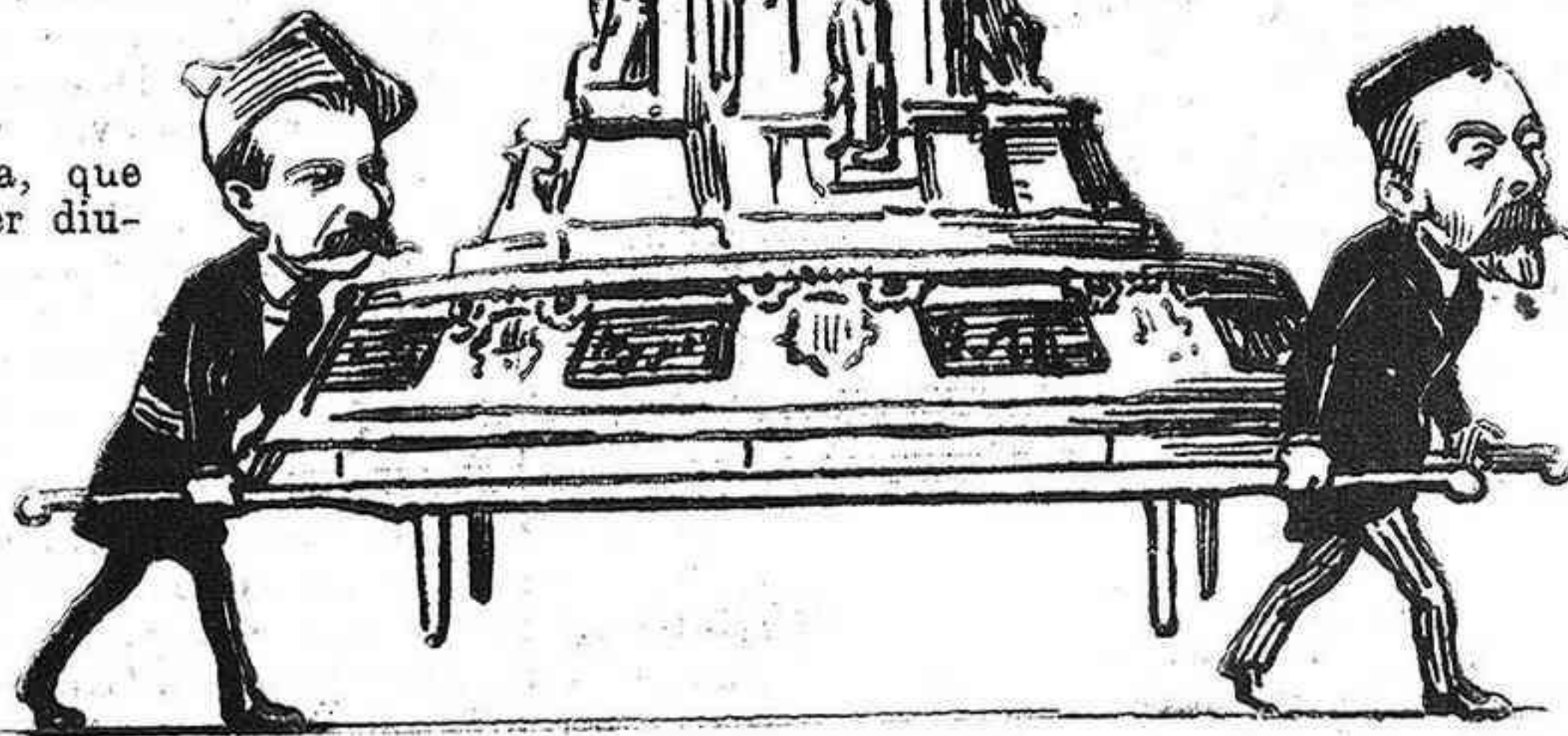
—Mira, l'escopeta, ben netejada;
la botelleta del ayguardent y la bo-
ssa ab las municions.

—No passis ansia, ja ho tinch
present: á l'hora de marxa ho tro-
barás tot á punt. ¿Te 'n vas molt
demati?

—A las quatre ja vull ser tora!—

Diligenta, com bona dona de sa
casa, la senyora Pepa se 'n va al
quarto ahont lo seu marit guarda las
endróminas de cassador, y comensa
á arreglarli tot.

Mentres despenja, espolsa y aixu-
ga l'arsenal del senyor Martí, la bo-
na senyora riu dissimuladament y va
dihent en veu baixa:

—Tira, company: que ho donguin als Estats-Units, que nosaltres ja no n'hem de fer res

—¡Y té 'l descaro de dir que va á cassar! ¡A cassar!... ¡Qué n' hi deu haver de cassadors d' aquesta meua!

L' hora de la marxa:

—No 't moguis del llit, tonta; qu' encare pots descansar dugas ó tres horas més. ¿Ahont es tot alló?

—Sobre las cadiras del menjador. L' escopeta, la bossa ab las municions, l' ayguardent, el sarronet; no crech que m' haja descuydat res.

—Adéu, Pepa; hasta 'l vespre.

—Recórdat de la promesa, eh?

—¿Las sis perdius? Ja pots comensar á preparar la salsa per' amanirlas.

—¡Adéu, cassadorás! Ves de no relliscar y desgraciartel!

—Adiós!... No tinguis por.

Lo programa 's compleix ab escrupulosa exactitut.

A l' hora marcada, 'l Sr. Martí torna á compareixe á casa séva, l' arma al coll y las perdius victoriosament penjadas al sarró.

—¡Vaja!—diu cridant ab ayre triunfal y ensenyant la cassa:—Vés, Pepa, mirat aquest bé de Déu de bestiolas... ¿Qué te 'n sembla?—

La senyora Pepa s' apodera de las perdius y las examina una per una.

—Y n' hi ha sis, noy!

—Paraula es paraula... Pero ¿sabs que al arreglar-me 'ls tra tets vas fer un disbarat com un temple?

—¿Jo?—exclama la senyora Pepa, ab ingénua sorpresa.

—Si: en la bossa de las municions, en lloch de cápsulas ¿sabs qué m' hi vas posar? Un cartutxet ab dotze pessetas...

—¡Y qué!—diu ella mirantlo fit á fit:—per cassar sis perdius á dugas pessetas cada una ¿quinas municions necessitas més?

A. MAROB.

UN DEVOT FI DE SIGLE

DIÁLECH EN LA RAMBLA DE LAS FLORS

Deu me la guardi, Layeta.

—¡Caratsus! ¿D. Pau? está fet un pollo

—Be voldrá

regalarme una floreta

—Prou, home, trihi d' aquí

la que li dongui la gana

una violeta boscana,

un clavell, un llessami

tot es de vosté D. Pau.

—Mil gracias.

—No las mereix.

—Vegi quina fló esculleix

que vull colocarli al trau.

—Vaja, donchs, si es tan amable

m' hi col·loca eix clavellet.

—Bon gust té, es molt bufonet,

y fa una olor agradable.

Ara deu aná á fer goma

—¡Calli! si me 'n descuidés...

Li he dit que me'l regalés,

pero ¿sab? fou una broma.

Cobri donchs, aquí té un duro.

—El cambi li tornaré.

—Ja se 'l pot quedá. Ab vosté

no vull mirá prim. Li juro:

quan la veig tan bona moxa.

¡Ay! Layeta, 'm perderia;

el méu cor li entregaria,

y junt ab el cor la bossa.

—Pero ¿y la seva mullè

que hi diria en tot aixó?

—¿Veu que ho faig per distracció

y ella ja sab que 'm convé.

Per matar el temps un rich

ha de buscá qui 'l distrega;

ma senyora ja s' ofega,

y no está per res.

—¡Jo 't fichi!

bé he vist que va ben trempada.

—No ho cregui, es apariencia;

tinga donchs de mí clemencia

vulguim, Layeta adorada.

Perque ningú se 'n enteri

una torra llogaré;

y ni 'ls fills ni ma mullè,

descubrirán el misteri.

Jo vindré de tant en tant

á n' aquell niuhet de amors,

y lluny del mon nostres cors

alegres palpitarán.

Si á mon desitj accedeix

me treurá vint anys de sobre:

tinga donchs pietat d' un pobre.

¿Qu' es aixó? ¿Qué succeheix?

¿Ahont va eixa gentada?

—Es que surten de Betlhem.

—Me 'n vaig donchs, ja 'n parlarém;

si la trobés comensada,

y perdre la missa es mal.

Ja 'm contestará quan vinga.

—Escolti....

—No m' entretenga,

si gressin el missal!...

L' AVI RIERA

EFFECTES DE LA CALOR

Ignoro si la calor es causa de que molts homes al istiu pateixin de manías, pero ab lo que hi observat casi estich per creurho.

La senmana passada vaig topar ab un senyor molt ple de carns que 'l coneixia d' havernos trobat moltes vegadas als banys de la Deliciosa; anava tot suat y esbufegant de tal modo que 'm cridá l' atenció, sens poguer contenirme de dirli:

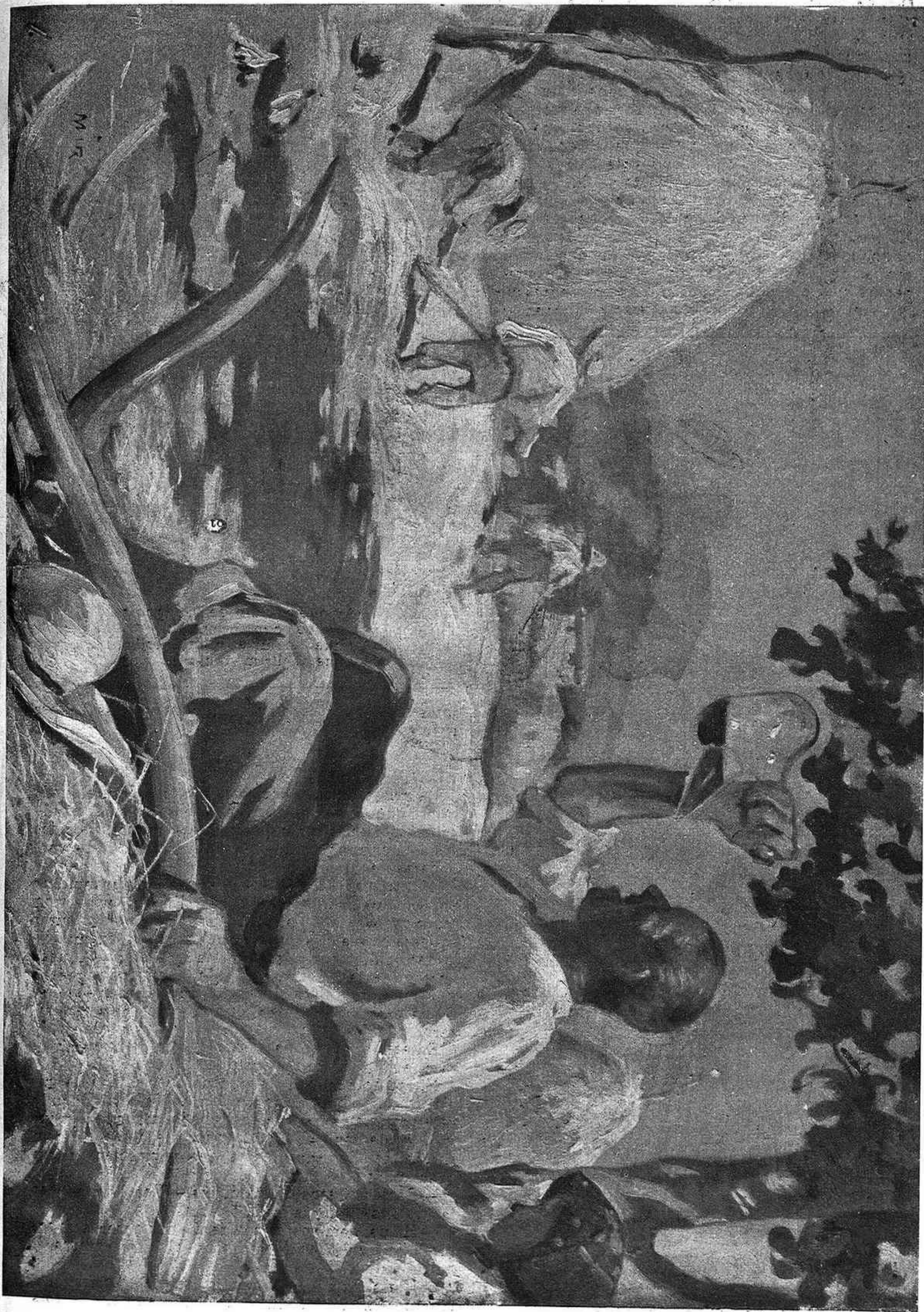
—¿Ahont va tan cremat Sr. Simplicí?

—¡Cremat, eh! Hasta ab la cara se 'm coneix, estich treyent foch, soch un Vesubi en miniatura. Figuris que visch en unas golfas del carrer del Infern. ¿Ha entés bé 'l nom? ¡Es horrible! Jo crech que hi está molt apropiat. Per' xó vull veure si trobo algún pis per llogar al carrer de Bonayre per exemple, perque 'm sembla que 'l nom per si sol ja refresca.

Anava á observarli que potser estaria millor encare al carrer dels Banys pero no vaig tenir temps de ferho perque lo Sr. Simplicí després d' aixugar-se la suhor que li anava cara avall, va allargarme la ma per despedirse.

—Dispensi, porto pressa. Si se li ofereix alguna cosa me trobará tots los días á «La Deliciosa» de vuyt á dotze del matí y de cinch á set de la tarde. No 'm busqui pel departament general ni pels quartos particulars, sempre 'm trobará al aigua.

Realment hauria cregut aquell home molt excéntrich si devant de casa no ni hagués un altre que sembla nascut per las sevas extravagancias, en algún poble dels Estats-Units. Cada dematí llegeix lo diari dintre de la banyera y la Marieta ó sigui la seva dona, te de ferli ayre ab lo ventall de la cuyna procurant que totas las portas y finestras del pis es-

A L' EIRA (per JOAQUIM MIR.)

Una breu història de la Torratiça.

tiguin obertas de bat-à-bat. Quan està tip de llegir, surt del bany y 's vesteix sense aixugarse fent llavors la mar de bestiesas per treures la calor de casa seva. L' un día agafa á 'n Paquito, un nen molt maco que te un desitj de meló á la galta dreta y 'l posa dins lo cubell de passar bugada, plé d' aigua fresca. La pobre criatura llensa de repent uns xiscles com si li mudessin la pell y sort que varios vehíns del cel-obert vam moure un escándol que sino 'n Paquito qu' estava mes morat que la capa d' un bisbe, hauría mort d' un petament de barras.

En altra ocasió 'l mateix subjecte va fixarse ab un gos que té, de Terranova, notant qu' estava molt negutós. Inmediatament agafá las estisoras de la Marieta y va esquilarlo ab la mateixa trassa d' un gitano falsificat, deixantli unas escalas que semblavan las de la Séu. Pero ab tot y aixó necessitava pendre mes precaucions per si 'l gos presentés mes tart síntomas d' hidrofobia y al efecte va arrencarli

LO RECLAM DEL ESMOLET

Gran remey pels nerviosos.

UNA ANADA A VALLVIDRERA

¡Ay que parlant de... negocis
ja no saben cap ahónt van!
¡Ay que 'l camí es molt difícil!
¡Ay que al últim volcarán!

totas las dents y las unglas, li posá un bossal y per fi va tancar-lo á la carbonera.

**

La vritat, aquests dos cassos me fan creure que la calor influeix desastrosament sobre 'l cervell d' algunas personas y tan es aixís que moltes vegadas aquesta extranya influencia ha sigut causa de verdaaderas desgracias.

L' altra día 'l lloro de casa estava molt ensopit, no enrahonava ni volia menjar res. En tal estat vaig durlo á casa un veterinari especialista en curar aquesta classe d' animals, qui després d' examinarlo detingudament va dir ab tota gravetat:—Aquest lloro n' te res. Tot aixó es caló, agafi una regadora y li dona una dutxa al dematí y un' altra al vespre. Demá passat me 'l torna á portar y ja veurá que aixerit....

En efecte, al cap de 'ls dos días lo lloro semblava que volgués fer testament.

Ni tan sols mirava 'ls sigrons que tenia á la gabbia, ni un grill de taronja que vaig donarli. Quan lo veterinari va veurel d' aquell modo arrugá 'l front y luego de pèndreli 'l pols somrigué de sopte com si una idea lluminosa 'l tragués súbitament d' un gran apuro.

—Escolti... escolti, va dirme.—Vosté li ha dat las dutxas ab aigua freda ó tebia?

—Home, com vosté no va ferme cap observació sobre 'l particular, vaig creure que l' aigua fresca li aniria millor.

—¡Pues aixís ja 's comprén! Repari. Aquest llorito ofereix tots los síntomas d' un reuma. De tots

modos puch salvarli encare la vida si las sevas ocupacions li permeten cuydarlo alguns dias.

—Tot lo que humanament sigui possible cregui qu' ho faré perque aquest llorito es la distracció de casa meva.

—Donchs no s' apuri. Las dutxas li han dat lo reuma y ab dutxas li treurém. Avuy mateix perque 'ls moments son preciosos, lo porta á pendre banys.

—Que 's figura que m' hi tornat boig, vaig con-
testarli mitj picat.

—No 'm figuro res si vosté estima 'l lloro sols hi ha un remey, lo porta á Caldas de Montbuy.

A. DORIA.

LA PUBILLA DE CAMBRILS

¡Qué airoseta y qué bonica
la pubilla de Cambrils!
Se'n admiran las donzellas,
se l' envejan los fadrins;
los seus pares, que be ho saben,
si s' estufan no ho cal dir,
y calculan y fan comptes
¡si 'n farà de bon partit!
Per xo corra aplechs y firas
lluhint joyas y satí,
y per tot allí ahont va, reina
la pubilla de Cambrils.

¡Bo! ¿Qué te la pubilleta
que tota s' ha esgróuehit?
¡Oh y tal groga! fins verdejan
sas galtonas de carmí!
Macilenta y tota trista
camina ab marcat fatich;
tot la cansa, tot la enutja,
ja ni mira ni sonriu.
Qué será, que ab tants pochos dias
ha perdut son pas gentil
y es no més sombra del qu' era
la pubilla de Cambrils?

Algúns contan que amoretas
un de ciutat li ha mentit;
altres que vol ferse monja,
que pel claustre sent desitj;
qui diu que l' han malmirada,
y qui explica de xiu xiu
que 'l seu mal li ve d' uns xotis
que va ballá ab l' hereu Gil.

Mes ella no diu paraula,
exhala fondos sospirs,
iy encare va decandintse
la pubilla de Cambrils!

Prop mateix de la masía
passa un regaró joliu
y besat per l' aygua fresca
creix gemat un malrubí.
¡Creix gemat! avans creixia,
ara 'l pobre 's va marcint
¡se marceix! y hi ha qui 'l cuyda
ab amor y regositj,
puig al vespre y á trench d' auba,
com si anés á resá allí,
hi han vist tota ajupideta
la pubilla de Cambrils.

¡Déu llohat! La pubilleta
tenia 'l fel sobreheixit!
Mes avuy ja dansa, hermosa
com un pom de llessamins.
Lo malrubí ben mort resta,
puig segons remey antich,
ab un rés.... y ab altra cosa
la planta cura, morint;
y al malrubí corsecaren
l' oració vespre y matí....
y lo demás que hi deixava
la pubilla de Cambrils.

J. RIVAS PUIGVERT.

Lo calendari podrá dir que 'ns trobém en el mes d' Agost; pero pels teatros aixó del 'Agost no hi resa.

Veritat es que la senmana que acaba de transcorre es una de las mes dolentas pels espectacles públichs.

Un número inmens de pobles, alguns d' ells molt pròxims á Barcelona, celebran durant aquests dias la festa major, y ¿quin es el vehi de la ciutat condal que no té á Gracia, ó al Hospitalet ó á Badalona, ó á Vallvidrera ó en qualsevol altra localitat parecuda un parent ó un amich ó un simple conegut á qui poguer anar á donar molestia, mal siga no més durant quaranta vuyt horas?

Vels'hi aquí la causa de que la ciutat se veji avuy tan desanimada; desanimació que 's reflecta en totas las manifestacions de la vida pública y que fa que aquestas revis-
tas careixin d' interés.

De totas maneras, siquiera per no perdre la costum, ens creyém obligats á donar compte de lo poch qu' hem vist y val la pena de ser contat.

LIRICH

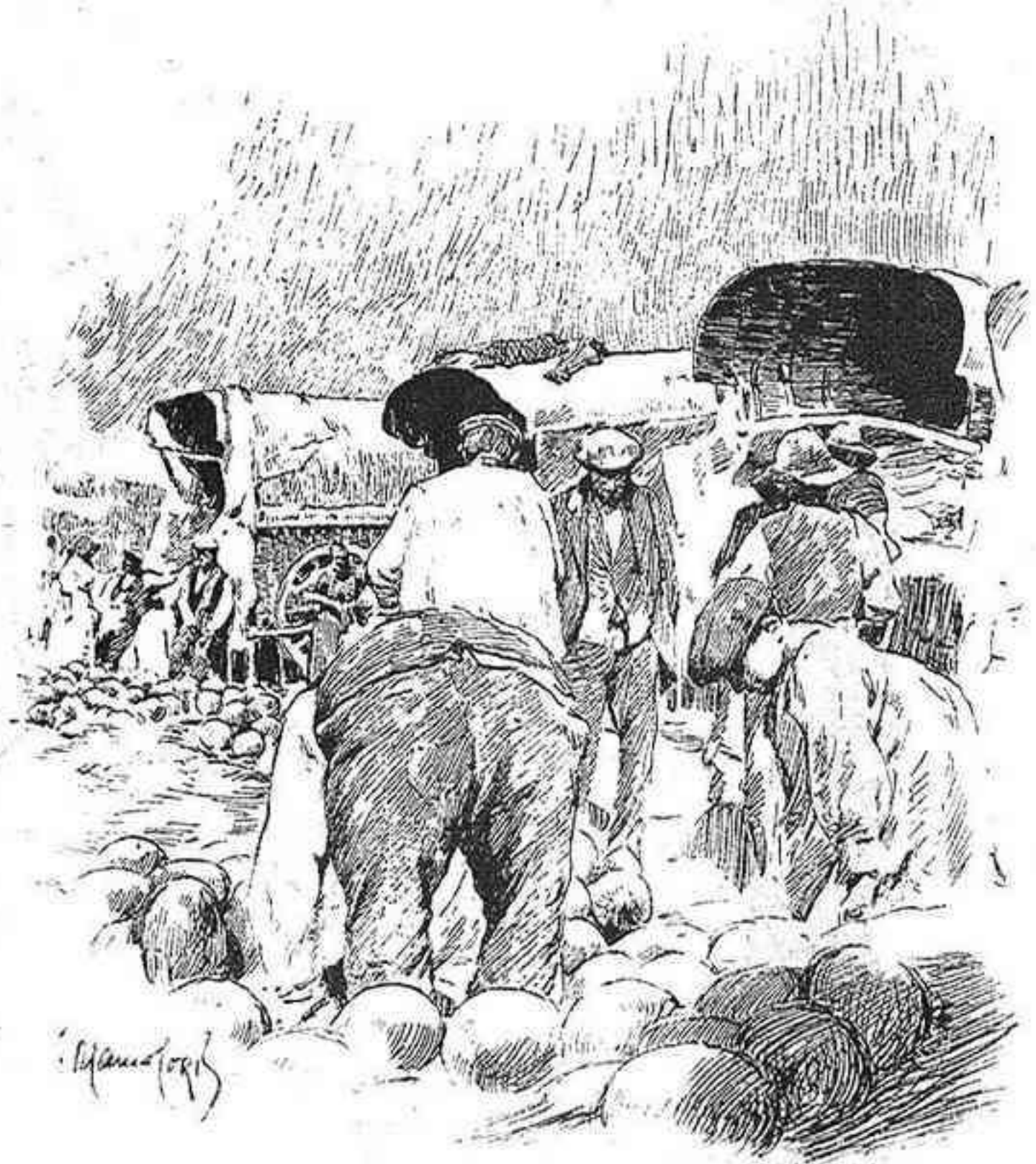
La senyoreta María Barrientos s' está fent públich á tota pressa.

Al sol anunci de que la distingida cantant pendria part en la representació de *Rigoletto*, s' ompli diumenje 'l teatro Lírich d' una concurrencia tan numerosa com ben disposada en favor de la simpática artista.

Y que las esperansas del públich no quedaren defraudadas ho patentisaren ruidosamente las tempestats d' aplausos que tributá á la senyoreta Barrientos en distintas ocasions, especialment en l' acte segón, després del aria, y al final del quart.

Aquell vespre debutava un tenor, lo Sr. Bozzi, que mereix ser tractat ab indulgencia, tota vegada que l' orgasme que patia no li va permetre desplegar las sevas facultats.

FIRA DE MELONS

—Es inútil tatxarne més... ¡Tots tenen gust de ministrel!

AL DESERT DE SAHARA (per M. MOLINÉ.)

Una caravana atravessant la plassa de Catalunya

CAMBIANT DE PUESTO

—Aném, noy, aném, que 'm sembla que la gent de per aquí no está per músicas

CONFIDENCIAS DE NEULERO

—¿Qué? ¿Que fa un' hora que posas y no treus? Quan siguis gran y compris bitllets de la rifa... 't passarà lo mateix.

Lo barítono Romeu y las senyoras Alberti, Ketti y Valls foren també aplaudits.

Dilluns, *La Traviata*.

La senyoreta Barrientos celebrava aquell dia 'l seu sant,

y degué volguer fer festa. ¿Qué mes natural? No tot ha de ser pel art y pel públich.

De la part de protagonista se 'n encarregá la senyoreta Homs, soprano molt discreta, de veu bastant extensa y duenya del seu paper.

Hi hagué aplausos per tothom, sobre tot per la mencionada artista y pel barítono Romeu, que la secundá ab acert digne d' elogi.

Lo públich, no tan numerós com lo de la nit anterior, ne sortí molt satisfet.

TIVOLI CIRCO-EQUESTRE

Aquí tenen una empresa que no s' adorm.

¡Quina manera d' espavilarse, renovant continuament el cartell y procurant per tots los medis agradar al públich.

Darrera una novetat, dugas: detrás d' un debut, un altre. Y que 'ls últims que hi hem vist no son d' aquells que poden calificarse de «un número mes», sino números de verdadera importancia, que recordan los temps mes brillants del *Circo Equestre*.

Els clowns musicals *Valery* son uns perfectes gats dels frares, tan hábils violinistas com ágils saltadors. ¡Qué pagaria en Girona per sapiguer fer, violí en ma, las endiabladas cabriolas que 'ls *Valery* fan cada nit sobre la pista del Circo!

Pero la gran atracció del programa, avuy per avuy, es la presentació dels orientals *O'Learys*.

¡Quina manera de saltar! ¡Y ab quina seguretat y bon gust! Sembla que tota la vida no hajan fet altra cosa que aquells admirables jochs d' agilitat y atlética destresa, dels quals ni per casualitat n' hi ha un que no 'ls resulti.

Entre 'ls varios treballs qu' executan, se 'n destaca un que recorda 'l dels célebres germans Haulon Lees, capás de fer riure á un mort: un moviment de portellas y sostres articulats, qu' es una maravella de gracia, ajust y rapidés.

Un consell: fásseinse un nus al mocador, y quan se 'l trobin, pensin: Hem d' anar á veure als *O'Learys*.

Si després troban que 'ls he enganyat, me comprometo á ferme un nus... á la boca y no aconsellarlos res mes en ma vida.

N. N. N.

LA MEVA SOGRA

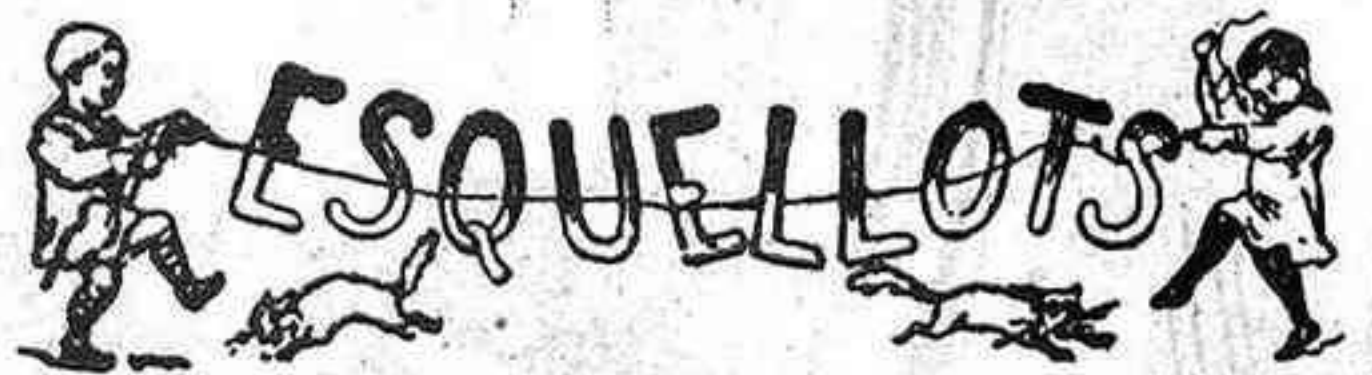
SONET

La vaig tenir al llit molt temps postrada
cribant y gemegant de nit y dia,
no sé que redimontri al cap tenia
que semblava qu' estés mitj trastocada.

Si estant bona 'm va dar vida arrastrada
pitjor me la doná quan mal tenia;
y aixó que li donava 'l que volia...
(per forsa, ó bé 'm ventava clatellada.)

Pro... res, ¡que s' ha de fer! Després que 'l fetje
casi sensé vaig treure per la boca,
cansat de probaturas, per fi un metje
molt jove en ciencia y sobretot tanoca;
al cap d' un mes ó dos de visitarla
va tenir la gran barra... de curarla.

ANTÓN DEL SINGLOT.

Lo nou Palau de Justicia funciona á mitjas. Los jutjats de primera instancia han quedat instaladas en las dependencias del entressol.

Pero á pesar de tractarse de la Senyora Justicia, qu' es la que discerneix de lo teu y de lo meu, ningú sab á horas d' ara qui s' ha d' encarregar de certas obligacions y serveys que corresponen als amos dels edificis.

Aixís, per exemple, no sab ningú, qui ha de provehir á la llimpiesa dels excusats, qu' escampan per

l'ambient una bravada inaguantable. Molts com els que hi entran, y fins els ploran els ulls.

L'altre dia deya un agutzil:

—Aquest senyor ha guanyat un plet y plora. Ve- gin si ho entenen.

S'ha acudit al Ajuntament, y l' Ajuntament ha respost que no hi tenia res que veure.

S'ha acudit á la Diputació y ha contestat:—Al- tra feyna hi ha.

Si s'acut al Governador Civil, es molt fácil qu' en nom del Estat, respongui:—Ves á mí que m' expliquen.

Lo President de l' Audiencia contestará sens dup- te que qui tingui mals-de-cap, se 'ls passi.

Totas aquestas entitats intervenen en la construc- ció del edifici. Pero una cosa es la construcció y un' altra la llimpiesa.

—Pero, senyor—deya un actuari—¿qui es l' amo de aquesta casa?

Y una veu cavernosa vinguda dels calabossos dels detinguts, va respondre:

—La pudó!

Algúns periódichs asseguran que l' inglés se pro- posa inaugurar lo cambi de tracció dels tranvías lo día primer de novembre.

¡Magnífica fetxa!

Lo día primer: Totsants.

L' endemá: diada dels *morts*.

Es molt trist, y 'l *Brusi* te ralió, quan se queixa en los termes següents:

«Suplicamos al señor alcalde que señale un sitio en la Rambla por donde puedan pasear los padres que no quieran exponerse á que las miradas de sus hijas se fijen en ciertas ilustraciones, en las que hay falta de moral por esceso de desnudo, y carencia de estética por sobra de lujuria...

...»Siquiera atiendan nuestra petición de que las personas honradas puedan disponer de algún paseo libre de las desvergüenzas del fotograbadó.»

Algú podrá dir:—Aixó ray, que vajan á passejar- se pels claustres de la Catedral.

Pero aixís y tot han de anar ab cuidado, porque sino materialment en los claustres, en algúns punts de aquell religiós edifici hi ha *cada esceso de des- nudo* y *cada sobra de...* etc., etc.; capassos de ru- borisar no á una honesta filla de familia, sino á tot un canonge penitenciari.

¿Saben aixó que vol dir? Qu' en certas materias eran menos escrupulosos els que construhían cate- drals que 'ls que avuy escriuhen certs diaris.

Telegrama de D. Manuel Girona á n' en Sagasta:

«Aceptadas según los periódichs de avuy las condi- cións pera la pau, considero indispensable la sus- pensió desde 'l mateix moment del us de las autori- sacións concedidas per las Corts al Govern, *pera continuar la guerra*. Altrament podrán venir con- flictos económichs y financiers especialment, que comprometin la nova era que obrirá la pau.»

Contestació de 'n Sagasta á D. Manuel Girona:

«¡Ay noy!... Romansos á n' aquesta hora?»

Lo Sr. Griera, l' altre día va suspendre d' empleu y sou á algúns empleats de consúms als quals se 'ls va trobar dormint durant las horas de servey.

—Ara vejin... per dormir ens suspenen de sou y empleu—deya un dels suspesos.—¡Y pensar qu' en

MANGUERAS MUNICIPALS

Los bomberos son molt hábils y molt aixerits; pero mentres las mangueras vessin, no podrém fer res de bó.

temps del Sr. Nadal encare 'ns haurían donat un premi!

Ja ha terminat la veda.

¡Pobres perdius!... ¡Infelissos conills!... ¡Desgraciadas llebras!...

Los camps s'omplan de cassadors y de gossos. La batuda ha comensat. Recristina y quins estragos!...

Y pensar que 'l día de l'obertura de la cassa, feya una calor espantosa. Lo termómetro al sol marcava 43 graus y segóns en quins paratjes 44 y hasta 45.

Un cassador coneix que per no derretirse va refugiar-se en una casa de pagés, ahont, á expensas dels moradors del corral; va proporcionar-se un ápat de primera.

Y després, al entornarse'n á casa, deya:

—De conill n'he cassat un... pero feya una calor tan extraordinaria, que li cassat cuyt y fet ab such.

Y deya la vritat.

Ha mort á Rosas nostre estimat amich, D. Francisco Suñer y Capdevila, ex-ministre de la República espanyola.

Allá, en aquella hermosa residencia, al péu del mar, s'havía retirat després del triunfo de la restauració borbónica, y allá vivía tranquilament rodejat de sa familia, de sas fillas, de sos nets... tot

«LOS DINEROS DEL SACRISTAN...»

—¡Un lluí! ¿Qué s'hi jugan que d'aquí mitj hora ja no tinch un céntim?

un aixam de sers ditxosos y felissos que s'enmira l'avan en la serena existencia de un verdader patriarca, de quí, durant l'època de la República, va dir no recordo quin polítich de Madrid:

—Suñer y Capdevila es un santo que no cree en Dios.

Havía fet un estudi especial pera combatre á la tísis, terrible dolencia que desde sa joventut venia amenassantlo, y 's gaudía sempre de haverla venuda.

Fruyt de sas observacions fetas en son propi cos y ajudat de sos coneixements científichs, com á distingit doctor qu'era en Medicina y Cirurgia, escrigué un'obra curiosíssima titulada *La Tísis*.

Pero la seva obra millor era l'exemple que ofería ell mateix, presentantse á sos 72 anys com un modelo vivent de lo que pot la higiene ajudada de la serenitat del esperit. Ell deya sempre:—No será la tísis, l'enfermetat que acabi ab mí.

Y en efecte, ha hagut de ser un atach de disenteria.

Ha mort, com havia viscut, constant y ferm en sas conviccions filosóficas.

A sa distingida familia envihém l'expressió de nostre mes sentit condol.

Tením també 'l sentiment de participar als nostres lectors que acaba de morir lo conegut escriptor D. Joseph María Codolosa, poeta tan aixirit y xispejant com póch afortunat.

LA ESQUELLA, que moltas vegadas havia honrat las sevas columnas ab la firma del pobre Codolosa, li dedica un recort y una llágrima y acompanya á sa familia en el sentiment que per aquesta pérdua experimenta.

La combinació no dirán que no siga hermosa, y tant com hermosa ben perfilada.

Resulta que 'l Sr. Feito, majordóm del Ajuntament, s'ha anat fent vell, posantse en condicions de ser jubilat.

Resulta que 'l Sr. Pirozzini, quals mérits y serveys, datan de molt llarga fetxa, será promogut á la majordomia de la Corporació municipal.

Y resulta finalment, que la vacant que deixarà 'l Sr. Pirozzini en la Secretaria de la Comissió de Exposicions de Bellas Arts é Industrias artísticas, será ocupada por D. Martín Lorenzo Coria.

Lo Sr. Pirozzini procedeix de *La Renaixensa*.

Lo Sr. Coria, del *Ciero*.

¿No es cert que las cosas ben arregladas fan goig á tothom?

Jo no sé que li passa al famós *Diluvi*, que de un quant temps ensá no fa mes que parlar de las Islas de los *Ladrones*.

¡Y ab quin luxu tipográfich no las cita?... Ab una mica mes tots los tipos de las sevas caixas haurán servit per imprimir la mateixa paraula: *Ladrones*, **LADRONES**, **LADRONES** y **LADRONES**.

Vaja, que per si té 'l propósit de visitar aquellas islas, es del cas recomenarli una cosa.

¿May dirían qué?

Senzillament: que dongui recados á *D.ª Salvadora*.

Ja s'haurán fixat en la moda de las sabatas blancas.

Son molts avuy els joves de la goma que las usan.

L'altre día, á un d'aquests, va dirli un seu amich:

—Calsas sabata blanca?
Ja sé de ahont vens?
—De ahont?
—De fer la primera comunió.

SOLUCIONS

A L' INSERTAT EN L' ULTIM NUMERO

- 1.ª XARADA. — *Mal-ba-ra-ta-do-ra.*
- 2.ª ID. 2.ª — *Ca-si-mi-ra.*
- 3.ª MUDANSA. — *Ba-Ca-Fa*
— *Ya-Sr-Ma-Pa*
— *La-Ja-Ha.*
- 4.ª TRENCA-CLOSCAS. — *Salvarse en una tabla.*
- 5.ª ROMBO.
P
M A R
M O L A S
P A L A M O S
R A M O N
S O N
S
- 6.ª INTRÍNGULIS. — *Jarana.*
- 7.ª GEROGLIFICH. — *Per jardins al Parque.*

TRENCA-CAPS

XARADAS

I
EN UNA TENDA

—Deu la guard'.
—Ola! ¿Qué falta á la senyora *Dos prima?*
¡Ay! ¿Es vosté que despatxa género, essent tant petita?
¡Si encare no té dotze anys!
—M' ho ha manat lo *doble-pri-*

ma...
Encare que siga *quarta* *doblada*, per la botiga ja serveixo, y per descans de las sevas grans fadigas.

—Me n alegro.

—Moltas gracias.
—Veurá; fassim mitja lliura de monjetas cuytas.

—Vaig á servir-la desseguida.

—Sobre tot fassim bon pés.

—Sent avuy lo primer día que la despatxo á vosté,

ja m' hi miraré una mica.

—¡Que n' es de tuna! Ab lo temps vendrá 'l sol al mitj del dia...

Pósilas en una *tot* ben forta

—Bé! ¿Qué m' explica?

—¿Que 's creu que no ho sé fer bé?...

Prima-terça repetidas lo cistell.

—Faré una truyta entre 'ls-ous y las olivas que porto aquí barrejat.

—Aixís no haurá de fregirlas.

B. CLARINET.

¡BONA ENTRADA!

¡Infraganti!

II

M' invadeix lo cor un *hu* al veurer que mon marit en tant que va ferme 'l *dos* me sortís *total* aixís.

TAP DE SURO VILAFRANQUÍ.

LOGOGRIFO NUMERICICH

- 1 2 3 4 5 6 7 8 — Los músichs n' usan.
- 3 4 5 6 7 3 4 — Célebre actriu italiana.
- 5 2 3 3 4 2 — Poble agregat á Barcelona.
- 3 7 5 5 4 — Notable actor Trágich.
- 7 8 7 6 — Població catalana.
- 2 8 8 — Llegum.
- 5 4 — Musical.
- 1 — Consonant.

TITUS SERRA.

ANAGRAMA

Va *total* en una *tot* lo fill del *total* Marsal y 's doná un cop tan tremendo que 'l pobret está malalt.

R. HOMEDES MUNDO.

—¿Tú t' hi estás enflaquant?... A mí 'm proban molt.

TRENCA-CLOSCAS

RAFEL ROSICH DRAP
RIERETA

Formar ab aquestes lletres degudament combinadas lo nom y apellido d' un poeta catalá molt estimat en Barcelona.

GEROGLIFICH

×
DI | : TI
LI IN
I V R S
I T A T S

S. ROIG XARRIÉ.

CONVERSA

—M' han dit que te 'n vas á fora. Tomás?
—No: un germá meu es el que marxa.
—Y ahont vá?
—Búscaho qu' entre 'ls dos ho hem dit.

ESPANTA-MOSCAS.

QUENTO

Un metje es cridat á visitar á un acaudalat banquer.

—¡Dimontri!—exclama 'l doctor, després d' haver examinat la part malalta.—Te 'l floronclo mes gros que hi vist en tots los días de la meva vida.

Un subjecte que está allí present toca al metje ab lo cotze, y aquest li respón en veu baixa:

—Deixim en pau: als clients richs hi ha que adularlos.

Antoni López, editor, Rambla del Mitj, 20

A. López Robert, impresor, Asalto, 63.—Barcelona.

ANTONI LOPEZ, Editor, Rambla del Mitj, número 20, Llibrería Espanyola, Barcelona. Correu: Apartat número 2

ANUNCI

RECUERDOS

DE

ANTAÑO

Acaba de reaparecer

ALBUM HUMORÍSTICO

DE CARICATURAS Y ESCENAS POPULARES

ORIGINAL DE

JOSÉ LLOVERA

Publicado por el malogrado artista en 1865, bajo el pseudónimo de «**PETREQUIN**»

Precio 2 pesetas

Ultima obra de

C. GUMA

LA SENYORA

DE

TOTHOM

HUMORADA EN VERS ILUSTRADA PER M. MOLINÉ

Preu: 2 rals.

COLECCIÓN DIAMANTE (Edición López)

Ha salido el tomo **60** titulado:

CUENTECILLOS

AL AIRE

POR

JOSÉ ZAHONERO

Un tomo 16.º Ptas. 0'50.

Nueva edición vigente desde 1.º de Enero de 1898

Aranceles de Aduanas para la península é Islas Baleares. Ptas. 2

EL ALGARROBO. Su descripción, manipulación, cultivo, zona, etc. por J. Bassa. Ptas. 2'50

ARTE DE HABLAR BIEN FRANCÉS. En ocho días y sin maestro se aprende la verdadera pronunciación, según las reglas de la Academia francesa. Novísimo método por J. Coste. Ptas. 2

EL TOCADOR MODERNO

Y LA DROGUERÍA EN LA MANO.

RAMILLETE DE 300 RECETAS PRÓBADAS POR

J. MONTANER GRIVÉ (Perfumista droguista).

Un tomo 8.º Ptas. 4.

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de ditas obras, remetent l'import en libransas del Giro Mútuo, ó bé en sellos de franqueig al editor Antoni López, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá á volta de correu, franca de ports. No responém d'extravíos, no remetent además 1 ral pel certifiçat. Als corresponsals de la casa, se 'ls otorgan rebaixas.

LLUNAS

•Cambi de lluna.

•La lluna en un love.

•Lluna plena.

•Lluna de mel.

•Fa llunas.

•Eclipse de lluna.

•Cuart menguant.

•Mitja Lluna.

•Mala lluna.

Del modo que marxa l' any,
plé d' incidents enigmàtics,

no te en vritat res d' extrany
que tots ens torném llunàtics.

Alcega